

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Sayı : B100TSH0110001
Konu : İnsan Avian İnfluenza Vakaları

18.01.2006 509

**GENELGE
2006/8**

İLGİ : a. 25.10.2005 tarih ve 2005/162 sayılı Genelge.
b. 06.01.2006 tarih ve 276 sayılı yazımız.

Ülkemizde 31.12.2005 tarihinden bu yana insanlarda tespit edilen Avian İnfluenza hastalığının kontrol altına alınması, hastalığın epidemiyolojik seyrinin takip edilebilmesi, hastaların tanı ve tedavi protokollerinin belirlenmesi ile ilgili olarak aşağıda belirtilen düzenlemeler yapılmıştır:

1. Vaka tanımları yapılmıştır.
2. Vakaların değerlendirilmesi ile ilgili açıklamalar ve akış şemaları hazırlanmıştır.
3. Sağlık kuruluşlarında alınması gereken önlemler ve dezenfeksiyon esasları belirlenmiştir.
4. Vaka tespitinde ve bildiriminde kullanılan formlar hazırlanmıştır.
5. Olası veya kuvvetle olası vakalardan alınan örneklerin gönderileceği laboratuvarlar belirlenmiştir.

İlgi (a) Genelge ve (b) yazı, uygulamadan kaldırılmıştır.

Bu Genelgede belirtilen kurallara titizlikle uyulması ve Genelgenin özel ve resmi bütün sağlık kuruluşlarına dağıtımının sağlanması hususunda bilgi ve gereğini önemle rica ederim.

EKLER :
1. Vaka tanımları, izlemleri ve sağlık kuruluşlarında yapılması gerekenler (4)sayfa
2. Vaka tespit ve bildirim formları ile Kullanma talimatları (8) sayfa
3. İl ve Laboratuvar listesi (1) sayfa

Prof. Dr. Necdet ÜNÜVAR
Bakan a.
Müsteşar

DAĞITIM :
A PLANI

AVIAN İNFLUENZA İNSAN VAKALARI İÇİN YAPILMASI GEREKEN ÇALIŞMALAR

1. VAKA TANIMLARI

A. RİSKLİ TEMAS :

Son on gün içinde:

- a) Hasta veya ölü kanatlı hayvanların
  - Tüyüne dokunmak veya yolmak,
  - Çıkartılarına veya bu çıkartılarla kirlenmiş yüzey ve eşyalara dokunmak,
  - Kesmek ve pişirmek için hazırlamak,
  - Bulunduğu kapalı ortamda en az 1 saat bulunmak.
- b) H5N1 pozitif olduğu kesinleşmiş veya şüphelenilen hasta insanlarla yakın temasta bulunmak, çıkartılarına maruz kalmak veya bu çıkartılarla kirlenmiş yüzey ve eşyalara dokunmak.
- c) Sağlık ve veteriner teşkilatında laboratuvarında görev alanların enfekte materyallerle herhangi bir şekilde temas etmiş olması

KLİNİK TANIMLAMA: Başka herhangi bir nedenle açıklanamayan,

- Ani başlangıçlı, koltuk altından ölçülmüş 38 °C üzerinde ateş ve aşağıdaki klinik bulgulardan en az birinin olması:
  - Boğaz ağrısı
  - Öksürük
  - Yaygın kas ağrıları
  - Solunum zorluğu

B. VAKA SINIFLAMASI

OLASI VAKA: Solunum zorluğu bulgusu olmadan, klinik tanımlamaya uyan vakada “Riskli Temas” hikâyesinin olması.

KUVVETLE OLASI VAKA: Solunum zorluğu bulgusu olmak şartıyla klinik tanımlamaya uyan vakada “Riskli Temas” hikâyesinin olması.

KESİN VAKA: Olası veya Kuvvetle Olası Vakada, Sağlık Bakanlığının belirlediği Referans Laboratuvarlarda, laboratuvar doğrulamasının sağlanması.

2. VAKALARIN DEĞERLENDİRİLMESİ

RİSKLİ TEMAS (+), KLİNİK TANIMLAMA (-) : Bu kişiler vaka olarak değerlendirilmeyecek, riskli temasa korunma tedbirlerini tam uygulayarak veya korunmasız maruz kalıp kalmadığı sorgulanacaktır.

a. Korunma tedbirleri alınmış ise, bu kişiler sadece ateş takibi ile ayaktan izlenecektir.

b. Korunma tedbirleri alınmamış ise, profilaksi verilecek ve hastalık bulguları yönünden profilaksi boyunca ayaktan izlenecektir. Eğer klinik bulgular ortaya çıkarsa yoğun bakım ünitesi olan hastanelere yatırılacaktır.

RİSKLİ TEMAS (+), KLİNİK TANIMLAMA (+) : Bu vakalar OLASI VAKA olarak kabul edilecektir. Hastalar, yoğun bakım ünitesi olan hastanelere yatırılacak, örnekler alınacak, tedavi başlanacak ve takip edilecektir. Solunum zorluğu görülen vakalar KUVVETLE OLASI VAKA olarak değerlendirilecektir.

RİSKLİ TEMAS (-), KLİNİK TANIMLAMA (+) : Bu vakalar öncelikle mevsimsel influenza başta olmak üzere, diğer hastalıklar yönünden değerlendirilmelidir.

RİSKLİ TEMAS (-), KLİNİK TANIMLAMA (-) : Bu kişiler için hiçbir şey yapılmayacaktır.

Bkz. Tablo 1. Vakaların Klinik değerlendirilmesi.

3. PROFİLAKSİ GEREKTİREN DURUMLAR

Korunmasız riskli teması olan kişiler profilaksi alacaktır.

4. HASTA İZLEM PROTOKOLÜ

A. SAĞLIK KURUMLARINDA ALINACAK ÖNLEMLER

Hastalara standart temas ve damlacık yolu enfeksiyon kontrol önlemleri uygulanmalıdır. Bunlar;

- Hastalar tek kişilik odalarda barındırılmalıdır. Bu hastalar için ayrılmış özel bir bölümde, çok yataklı odalarda, yataklar birbirinden en az 1 metre aralıklı olmalı ve tercihan fiziksel bir bariyer ile ayrılmalıdır.
- Sağlık çalışanları etkin maskeler (N95 veya yoksa standart iyi filtre eden cerrahi maske), gözlük ve eldiven kullanılmalıdır. Hasta ile yakın temas olmayacaksa, hasta odasına girerken standart cerrahi maske yeterlidir.
- Hasta ile doğrudan teması olan sağlık personelinin sayısı mümkün olduğunca azaltılmalıdır. Hastanın bulunduğu odaya girişler sınırlandırılmalıdır.

B. HASTA TABURCU PROTOKOLÜ

Hastalar klinik tabloları düzeldikten sonra (en az 10 gün izlenmek kaydıyla) taburcu edilir.

Hasta taburcu edilmeden önce kontrol numunesi almaya ihtiyaç bulunmamaktadır.

5. KİŞİSEL KORUYUCU ÖNLEMLER

Sağlık personeli ve hayvan itlaf ekibinde görevli kişiler;

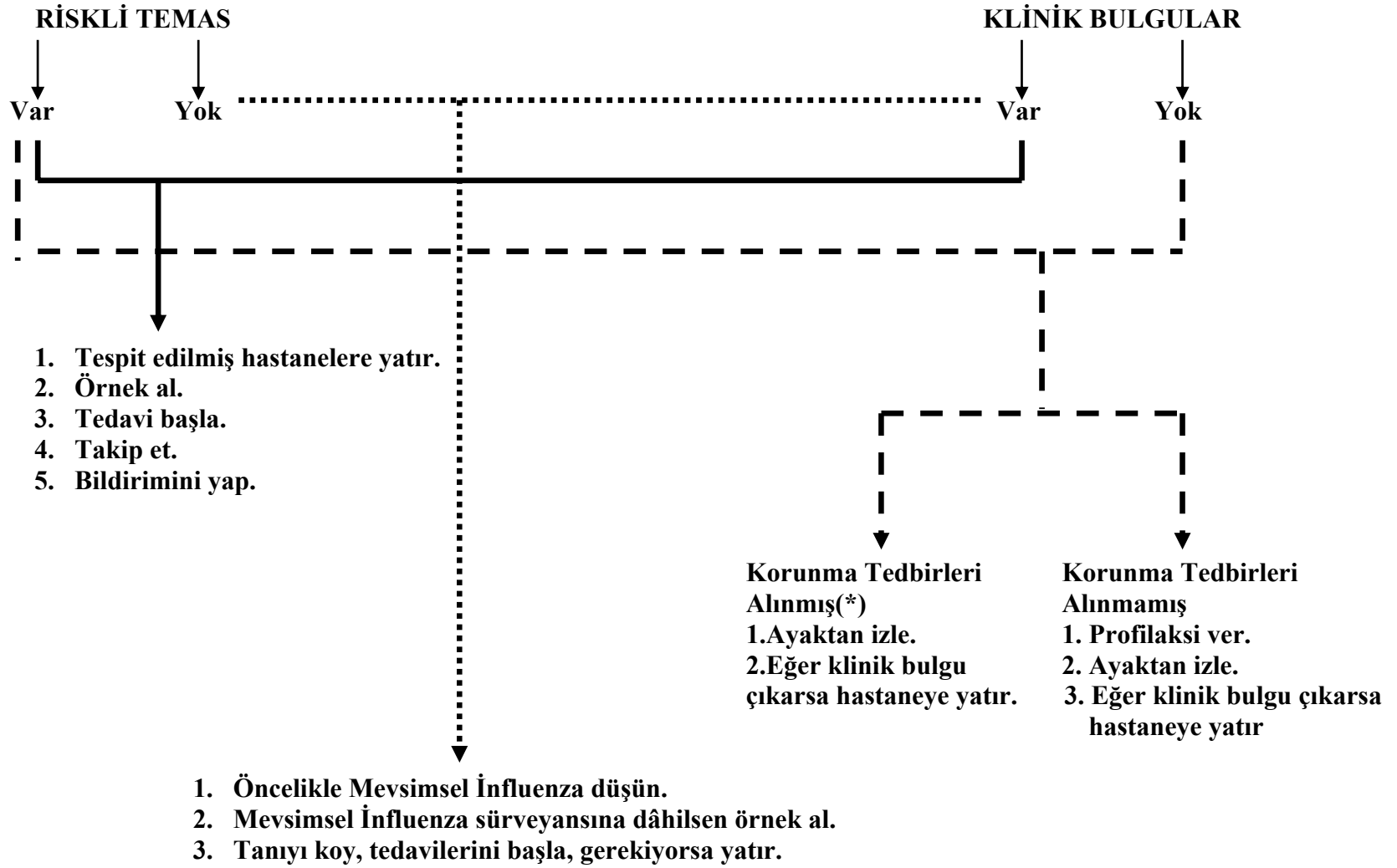
- N95 maske, yoksa standart cerrahi maske
- Gözlük
- İtlaf ekipleri için özel tulum, sağlık personeli için önlük (standart ameliyathane önlüğü kullanılır ve bu önlüklerin kumaş olanları 70°C’da en az 5 dakika yıkandıktan sonra tekrar kullanılabilir)
- Eldiven ve galoş kullanarak, kişisel korunma önlemleri alacaklardır.
- Koruyucu materyal giyilirken eller bol su ve sabun ile en az 30 saniye yıkanacaktır.
- Koruyucu materyal çıkarılırken sırasıyla;
  - Önce eldivenler çıkarılır,
  - Giysi ve galoş çıkarılır,
  - Eller yıkanır veya dekontamine edilir,
  - Gözlük çıkarılır,
  - Maske veya gaz maskesi çıkarılır,
  - Eller yeniden yıkanır veya dekontamine edilir,
- El yıkama yerine alkollü el dezenfektanları (alkol derecesi % 60’ın üzerinde olmak kaydıyla) kullanılabilir.

6. DEZENFEKSİYON İŞLEMLERİ

Cenaze hazırlama işlemlerinde damlacık izolasyonu önlemleri alınmalıdır. Defin işlemlerinde özel bir önlem almaya gerek yoktur. Hastanelerde enfekte malzemelerin ve yüzeylerin dezenfeksiyonu da yapılmalıdır.

Hastanın yaşadığı evin dezenfeksiyonu, 1/10 oranında sulandırılmış çamaşır suyu veya ev temizliğinde kullanılan deterjanlarla yapılmalıdır.

TABLO 1.

VAKALARIN KLİNİK DEĞERLENDİRMESİ

(*) **Korunma tedbirleri:** N95 maske veya standart cerrahi maske, gözlük, eldiven, sağlık personeli için cerrahi önlük, itlaf ekipleri için tulum giyilecektir. Bu malzemeden herhangi birinin güvensiz kullanımı “korunma tedbirleri alınmamış” anlamına gelecektir.